

Toegevoegde waarde van preventie en werken aan welzijn

Samenvatting voor
Gemeente Haarlemmermeer

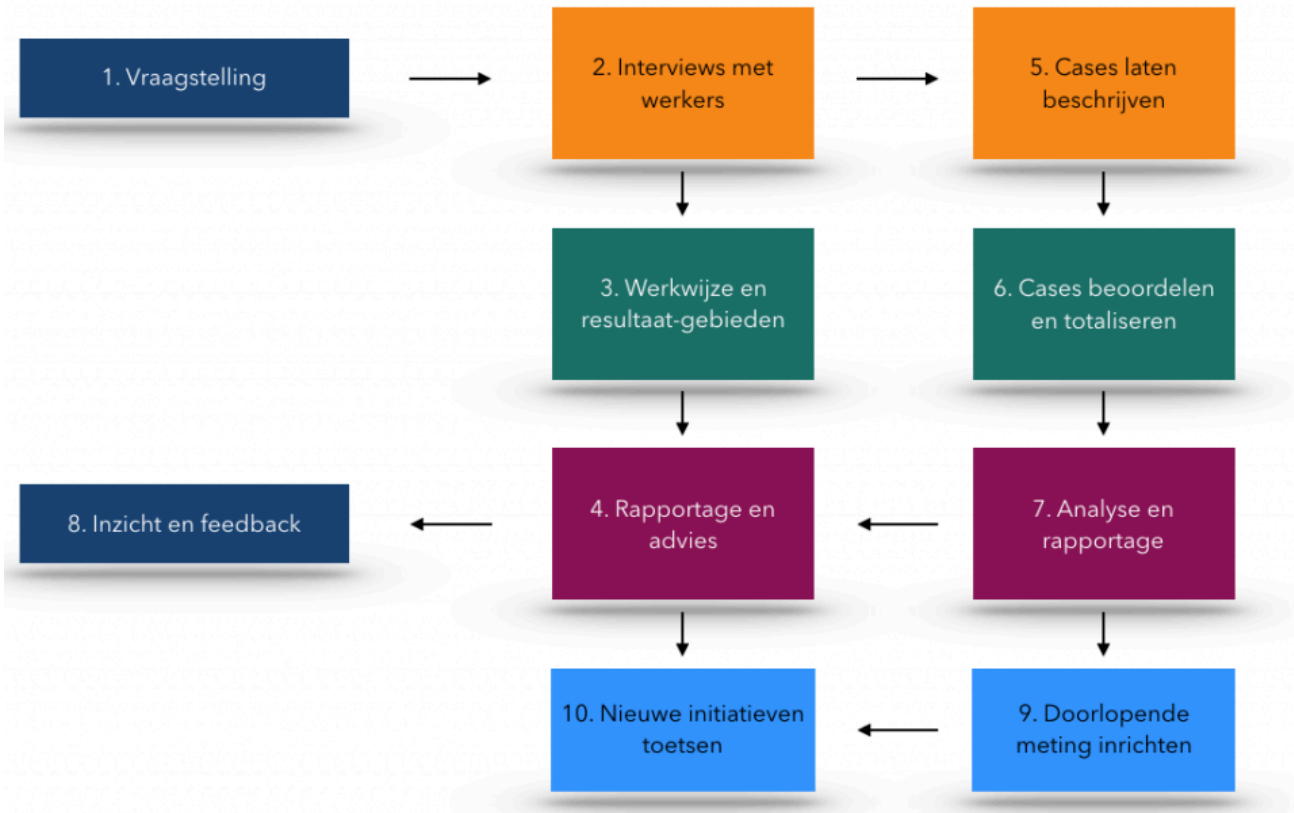
Vraagstelling

“Hoe kunnen we de toegevoegde waarde van het werk van MeerWaarde laten zien - wat het oplevert voor inwoners en de gemeente?”

1. Wat zijn de **effecten** van het werk van MeerWaarde?
2. Hoe draagt preventie bij aan het **voorkomen** of verminderen van problemen?
3. Wat zijn de ervaringen en succesfactoren bij het **samenwerken** aan preventie?
4. In hoeverre draagt ons werk bij aan **kostenbesparing** in het sociaal domein?
5. Wat is het **potentieel**, waar liggen kansen?
6. Hoe maken we in de praktijk gebruik van onze **innovaties** en wat levert dit op?

Aanpak

Wat zijn de effecten van het werk van MeerWaarde?

Signaleren en voorkomen

Bij het jongerenwerk kunnen jongeren hun verhaal kwijt, interesses verder ontwikkelen en leren van elkaar. Dat kan helpend zijn voor sociale vaardigheden, het omgaan met vragen of zorgen, en het richting geven aan je leven. Tijdig signaleren en begeleiden **voorkomt dat risico's en gedrag zich negatief ontwikkelen.**

De sociaal werkers helpen bij **veel voorkomende vragen** zoals rondom financiën, huisvesting, relaties of het verlies van je partner, ouder worden, verminderde gezondheid en beperkingen daarvan in het dagelijks leven.

Inzicht en perspectief - minder stress

Het PlusPunt geeft ondersteuning bij vragen rondom financiën, opvoeding, meedoen, praktische hulp en relaties. Het kunnen bespreken van je vraag en de oplossing ervan, of een concreet advies maakt dat je **zelf of met wat begeleiding** deze vragen of situaties kunt aanpakken. De hulp geeft vooral **inzicht, verlaagt de stress** en werkt aan de **oplossing** van problemen.

Bij financiële of juridische vragen helpen de sociaal werkers met uitleg en praktische adviezen en mogelijke ondersteuning. Dat **vermindert armoede, voorkomt verdere schulden of huisuitzetting** en verlaagt de (geld)stress.

Door cliëntondersteuning krijgt de inwoner beter inzicht in wat de **eigenlijke behoeften** zijn en **wie uit het netwerk** daarbij kan helpen. Ook wordt duidelijker van welke voorzieningen de inwoner gebruik zou kunnen maken.

Home-start en FamilieMaatjes zijn effectieve manieren om lichte **opvoedkundige vragen** te kunnen stellen en geeft gezinnen een rijker sociaal netwerk. Door de **sociale vaardigheden** en **gezond gewicht** van kinderen aandacht te geven zitten ze beter in hun vel, herkennen ze eigen gedrag en weten ze beter hoe daarmee om te gaan.

Wat zijn de effecten van het werk van MeerWaarde?

Beter contact met anderen

Het ondersteunen van buurtinitiatieven versterkt de **ontmoeting** en **verbondenheid** van bewoners in de wijk. Door in te zetten op buurt-bemiddeling bij overlast wordt de **leefbaarheid** en het **onderling begrip** voor elkaar vergroot.

Door taalondersteuning en advies bij het opvoeden, krijgen jonge kinderen een **goede start** op school en in het gezin. Ze leggen **gemakkelijker contact** en krijgen de juiste **aandacht en kansen** bij het opgroeien.

Het sociaal werk richt zich vooral op het benoemen en oplossen van vragen bij jongeren en bij (gezins)problemen. Dat kan zijn rondom financiën, huisvesting, relaties, communiceren en gedrag. Het effect is veelal een **stabielere thuissituatie** en **zelfredzaamheid** in het dagelijks leven.

Zelfredzaam worden

Bewoners vinden met hulp van de sociaal werker oplossingen voor hun vragen. Daardoor **nemen ze weer deel**, vinden ze een **maatje** of worden **zelfstandiger**. En dat geldt in het bijzonder voor de kwetsbare inwoners die **taalvaardig** worden en daardoor beter kunnen participeren.

Door de Stapprogramma's gericht op het kind, zijn ouders in staat om goed aan te sluiten op de **ontwikkelingsbehoeften** van jonge kinderen. Het kind **durft en leert** daardoor meer.

Leren van elkaar

Vrijwilligers helpen om voorlichting, **ontmoeting**, en **hulp aan elkaar** blijvend mogelijk te maken. De structuur en zingeving die het biedt draagt ook bij aan hun eigen welbevinden.

Aandacht voor wat jongeren beweegt en hun ideeën, versterkt hun **betrokkenheid en inzet** nu en straks om wat te betekenen voor anderen. Jongerenwerkers helpen om deze behoeften en ideeën om te zetten naar **concrete en geslaagde** initiatieven.

Effect op welbevinden

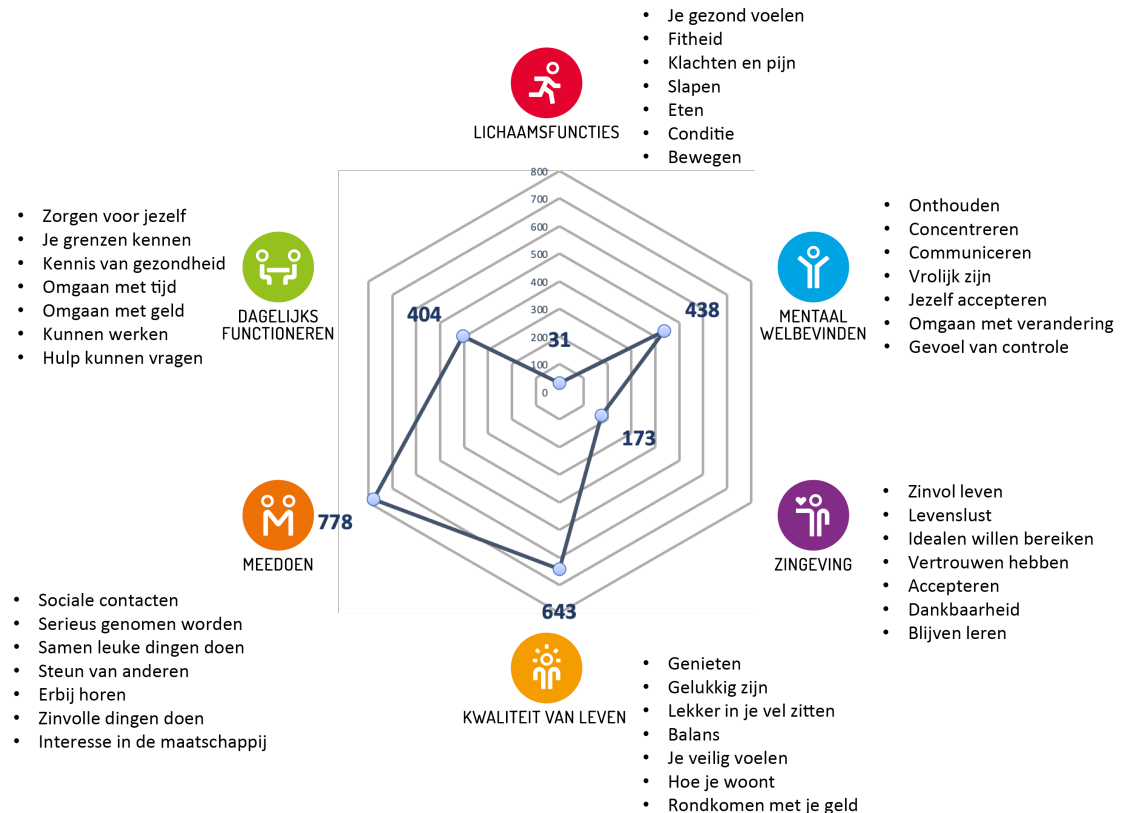
Positieve gezondheid versterkt

We zien uit de case analyse dat het werk van MeerWaarde op veel gebieden een bijdrage kan leveren aan de positieve gezondheid van inwoners.

Er is gevraagd om per case het aspect dat het meest is versterkt in te vullen.

Door de aard van de diensten en de doelgroepen, zien we vooral effecten als **weer mee kunnen doen** en **kwaliteit van leven**. Daarnaast zien we ook veel effecten die gerelateerd zijn aan **mentaal welbevinden** en het **dagelijks functioneren**, of zingeving.

Bij de case beantwoording is vooral gekeken naar het *meest directe* effect op welbevinden. Er worden in de praktijk meer aspecten versterkt. Bijvoorbeeld meer stabiliteit in het dagelijks functioneren kan bijdragen aan het ervaren van zingeving.

Verdeling van het effect op het welbevinden van de inwoner na inzet van MeerWaarde of een vrijwilliger. Weergave van het effect op basis van totaal aantal cases per jaar (2.467).

Naar het model positieve gezondheid van Institute for Positive Health

Hoe draagt preventie bij aan het voorkomen of verminderen van problemen?

De vraag kunnen stellen

De **zichtbare aanwezigheid en bekendheid** in de wijk maakt het makkelijker om een (hulp)vraag te stellen, zodat vragen niet onnodig lang onbeantwoord blijven.

Door gekend te zijn, goede voorlichting te krijgen en laagdrempelig een vraag te kunnen stellen, kunnen jongeren **gezonde en verantwoorde keuzes** maken. Dat geldt zowel online als in de fysieke leefwereld. De juiste start, of je vraag in vertrouwen kunnen stellen, iets van jezelf laten zien, dat kan een **wezenlijk verschil** maken hoe je opgroeit en doorgroeit naar volwassenheid.

Tijdig signaleren

Door tijdig te signaleren zijn **eenzame of kwetsbare inwoners** eerder in beeld. De sociaal werker begeleidt ze naar een activiteit of maatje. Dat kan ook door tijdige **voorlichting en structureel bezoek** zoals bij het huisbezoek ouderen. Bij complexere vragen wordt iemand met de juiste specialist in contact gebracht.

Via themabijeenkomsten zoals over eenzaamheid leren bewoners om in te spelen op de **signalen in hun omgeving** en hoe daar mee om te gaan. Ook bij het verlenen van hulp aan een ander.

Werken aan oplossingen

Buurtbemiddeling helpt inwoners in **aanpak en communicatie** met burens om te voorkomen dat geschillen uit de hand lopen.

De hulp gericht op opvoeding maakt het mogelijk dat het **kind een goede start** heeft op school, en als ouder **beter toegerust** te zijn. Hierdoor kunnen kinderen zich beter ontwikkelen en meedoen op korte en lange termijn.

Bij de kwetsbare inwoners helpt MeerWaarde in het **contact met instanties**, het tijdig oplossen van **praktische problemen**, en de **juiste aandacht** bij psychosociale klachten.

Werken aan toename van **samenredzaamheid** helpt door situaties samen op te lossen, maar ook om de kans op terugval of herhaling te verminderen.

Wat zijn de ervaringen en succesfactoren bij het samenwerken aan preventie?

Benaderbaar en aanwezig zijn

De sociaal werkers hebben dagelijks contact met scholen, ouders, leerlingen en samenwerkingspartners. Indien er geen actieve benadering zou zijn, zoals via het preventief huisbezoek voor ouderen, is er verhoogde kans op zorgmijding.

Methodisch werken

Er is niet alleen aandacht voor het kind/de jongere maar ook voor de omgang met broertjes en zusjes, de ouders, familie en school.

Via een brede intake waarin meerdere leefgebieden aan bod komen schakelt men waar nodig met collega's, MeerTeam, thuiszorg, de POH of andere partners.

Het methodisch werken heeft als voordeel dat de werkwijze beproefd is, de slaagkans hoger en het effect duurzamer. Bijvoorbeeld zoals met VoorleesExpress of Track the Talent.

Gebruikmaken van expertise en aanbod

We zien dat medewerkers gebruik kunnen maken van expertise en methodes die binnen MeerWaarde aanwezig zijn. Afhankelijk van de vraag van de inwoner en de situatie schakelt men met de benodigde partners en instanties.

Dat kan zijn rondom wonen, veiligheid, zorg, op thema, of voor voorzieningen vanuit de gemeente. En niet te vergeten de verenigingen, ondernemers en bewoners in de buurt.

Er kan gebruik worden gemaakt van specifieke trainingen binnen en buiten MeerWaarde zoals voor assertiviteit, kinderen met gescheiden ouders, autisme, borderline.

We zijn waar jij bent!

Jij kunt bij ons terecht met al je vragen over welzijn, school, werken en vrije tijd. Spreek ons aan wanneer je ons tegenkomt in jouw buurt, kom langs op ons **PlusPunt** of kijk op meerwaarde.nl.

MeerWaarde
WELZIJN

Wat zijn de ervaringen en succesfactoren bij het samenwerken aan preventie?

Snel schakelen met partners en instanties

De sociaal werkers **kennen de juiste weg** naar partners en instanties om zaken deskundig, snel en effectief op te pakken met de inwoner.

Er is over het algemeen een **goede samenwerking** met de jongeren, ouders, scholen, medische zorg, en hulpverleners in de eerste en tweede lijn.

Bij het sociaal werk kunnen partners betrokken zijn zoals rondom veiligheid, financiën, regievoering, opleiding, jeugdzorg. Maar ook **vrijwilligersorganisaties** of groepen actieve inwoners.

MeerWaarde is vaak betrokken bij **nieuwe initiatieven** en heeft er oog voor om de **juiste stakeholders** aan tafel te krijgen. De juiste keuzes maken bij welke initiatieven aan te sluiten en in welke mate blijft daarbij belangrijk.

**EN WIE VRAAGT
DE MANTELZORGER
HOE HET
MET HEM GAAT**

Loesje

Observatie

Wat is onze indruk van MeerWaarde na de gevoerde gesprekken? Wat viel ons op aan deze organisatie en haar medewerkers?

Deskundig en betrokken

- Professioneel en betrokken team van medewerkers
- Gericht op verbinden en samenwerken met inwoners en partners
- Effectief en deskundig - effectieve interventies en oog voor preventie

Vraaggerichte aanpak

- MeerWaarde is snel in staat om in te spelen op ontwikkelingen en behoeften bij de doelgroep
- Er is daardoor een breed en afgewogen aanbod van ondersteuning - algemeen en voor kwetsbare groepen
- MeerWaarde gebruikt innovatie om de (veranderende) vraag van inwoners goed op te kunnen pakken. Er is oog voor elders gebruikte methodes en zelf ontwikkelde werkwijzen

Resultaatgericht

- Oplossingsgericht en duurzaam - centraal staat het activeren van inwoners om hun eigen welzijn en dat van hun omgeving te verbeteren
- Er is effectieve mobilisering en inzet van vrijwilligers
- Best practices worden getoetst op hun (potentiële) effect in de praktijk

Samenwerken voor de inwoner

- Met partners en stakeholders - snel schakelen en duidelijke afspraken
- Inwoners - online inzage door inwoner via e-Health is in ontwikkeling
- Intern - overgang naar 1 registratiesysteem is in voorbereiding om eenduidiger te kunnen werken met meer klantinzicht

2. Vermeden maatschappelijke kosten

Dit resultaten uit onderzoek betreft de inzet van MeerWaarde op alle 5 thema's zoals omvat in de maatschappelijke opdracht van de gemeente Haarlemmermeer

Effect meten van preventie

In gemeente Haarlemmermeer is MeerWaarde actief met 50 FTE* waarvan 28 voor volwassen/algemeen en 20 voor jeugd en ouders. Daarnaast is er 2 FTE inzet op innovatieprojecten.

Vragen en signalen oppakken

Bij de dienstverlening gaat het om hulpvragen die worden gesteld, of om signalen die tot een gesprek leiden waar een mogelijke ondersteuningsvraag of risico naar voren komt.

Preventie en interventie

Vanuit deze contacten is de sociaal werker veelal in staat om door eigen inzet preventief te werk te gaan. De inwoner wordt geholpen om zelf een oplossing te vinden voor de vraag. Dat kan door een goed gesprek maar ook via doorverwijzing naar een training of inzet van een hulpverlener.

Door tijdig signalen op te pikken, kan de deelnemer zelfstandig verder, kan een situatie minder uit de hand lopen, of kan (dure) zorg worden voorkomen, of uitgesteld.

* FTE: full time equivalent, oftewel omgerekend naar voltijds-functies

** zie www.sturenopzorg.nl voor uitleg over deze methodiek

Onderzoek middels de Preventiecalculator**

Voordelen

- Gebaseerd op echte case-informatie
- 2 Dempingsfactoren voor reële inschatting
- Eenvoudig in te zetten
- Eenmalig of continu toepasbaar
- 5-10 minuten werk per casus

Benadering volgens gewogen methodiek: een realistische schatting

- Per case is aangegeven wat de kans is dat binnen een half jaar 1e of 2e lijns voorzieningen ingezet zouden worden (A)
- En wat de bijdrage van de sociaal werker zelf was op het resultaat (B)
- Wat de voorzieningen en inzet zouden kosten op basis van de Maatschappelijke Prijslijst (C)
- Berekening: Gewogen Minimale Besparing = A x B x C

Caseberekening

Caseberekening

In dit onderzoek is gevraagd aan de sociaal werkers om een steekproef van cases van het afgelopen jaar te beschrijven, waarin hun eigen inzet waarschijnlijk of zeker heeft geleid tot minder inzet van 1e of 2e lijns voorzieningen, of andere maatschappelijke kosten zijn voorkomen. Het kan gaan om eenmalige besparingen, of besparingen die jaarlijks terugkomen.

Vervolgens is hen gevraagd om per case aan te geven om hoeveel soortgelijke cases het in totaal per jaar gaat. We noemen dat de multiplier. Zo berekenen we de totale geschatte vermeden kosten.

De cases zijn door Good2Consult en de teamleiders geanalyseerd en waar nodig verhelderd door de medewerkers.

Beschreven cases naar thema en doel

Thema en doel	Aantal cases		Per thema	
	Steekproef	Per Jaar	Steekproef	Per Jaar
1 - 1. Inwoners en organisaties versterken sociale cohesie	2	9	72	736
1 - 2. Inwoners komen zelf tot acceptabele oplossing (buren)geschillen	7	97		
1 - 3. Stimuleren van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet	15	215		
1 - 4. Kwetsbare inwoners hebben structuur en zicht op functioneren. Mantelzorgers hebben draagkracht	5	24		
1 - 5. Toename aantal duurzame verbindingen in de wijk	22	283		
1 - 6. Kwetsbare inwoners zetten een stap in hun participatie aan de samenleving.	21	108		
2 - 1. Het vergroten van de eigen mogelijkheden/competenties van jeugd 12-/12+	45	269	73	357
2 - 2. Vergroten mogelijkheden kwetsbare jongeren en voorkomen jeugdoverlast	20	49		
2 - 3. Het stimuleren van inbreng en betrokkenheid van jongeren bij zaken	8	39		
3 - 1. (Kwetsbare) inwoners worden ondersteund bij hun communicatie met officiële instanties en bemiddeling bij geschillen	16	123	103	768
3 - 2. Kwetsbare inwoners krijgen (weer) grip op hun problemen en pakken deze aan	58	474		
3 - 3. Zelfstandig wonende kwetsbare inwoners ondersteund met integrale hulp- en dienstverlening	20	106		
3 - 4. Kwetsbare inwoners zijn in staat hun (financiële) administratie goed te voeren	9	65		
4 - 2. Vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen	17	211	60	424
4 - 3. Vergroten van opvoedcompetenties en versterken van sociale relaties van ouders	25	135		
4 - 4. Versterken van sociale competenties bij de jeugd en opvoedvaardigheden bij ouders	7	35		
4 - 5. Kwetsbare ouders en kinderen kunnen (opvoed) problemen aanpakken en zijn zelfredzamer	11	43		
5 - Innovatie	23	182	23	182
Totaal			331	2.467

De hier genoemde aantallen zijn globaal getoetst ten opzichte van het jaarlijks geregistreerde aantal cases per thema. Afwijkingen daarvan zijn te verklaren aangezien het hier om een schatting gaat van het aantal soortgelijke cases.

Totaal jaarlijks effect

Wat de inzet van MeerWaarde jaarlijks bespaart

Een steekproef van 331 cases van de jaarlijkse hulpvragen is geselecteerd en beschreven door het team. Deze cases leverden ruim 2,5 mln euro aan bespaarde maatschappelijke kosten op.

De sociaal werkers hebben een inschatting gemaakt van het totaal aantal van deze cases per jaar. Als we dat extrapoleren dan komen we op **2.467** cases en een geschatte besparing van **13,3** mln euro per jaar, waarvan 27% jaarlijks terugkomt. Nemen we veiligheidshalve 90% daarvan, dan is de reële besparing **12 mln** euro. Tel hierbij op de herhaalde besparing (27%) en dat gedurende 2 jaar = 6,6 mln euro, dan is de totale besparing aan maatschappelijke kosten **18,6 miljoen euro**

De subsidie voor de maatschappelijke opdracht van MeerWaarde als geheel bedraagt **5,9 mln** euro in 2021. De geschatte besparing op maatschappelijke kosten is daardoor ruim **317%** t.o.v. de ontvangen subsidie.

Totaal jaarlijks effect (euro)

	Periode		Correctie factor
	Eerste jaar	2 jaren daarna	
Vermeden kosten			90%
Enmalig bespaard	9.627.226		8.664.503
Jaarlijks herhalend	3.692.690		3.323.421
Jaar +1 besparing		3.692.690	3.323.421
Jaar +2 besparing		3.692.690	3.323.421
Totaal effect per jaar			18.634.766
Beschikbaar gesteld themabudget 2021			5.884.091
Rendement			317%

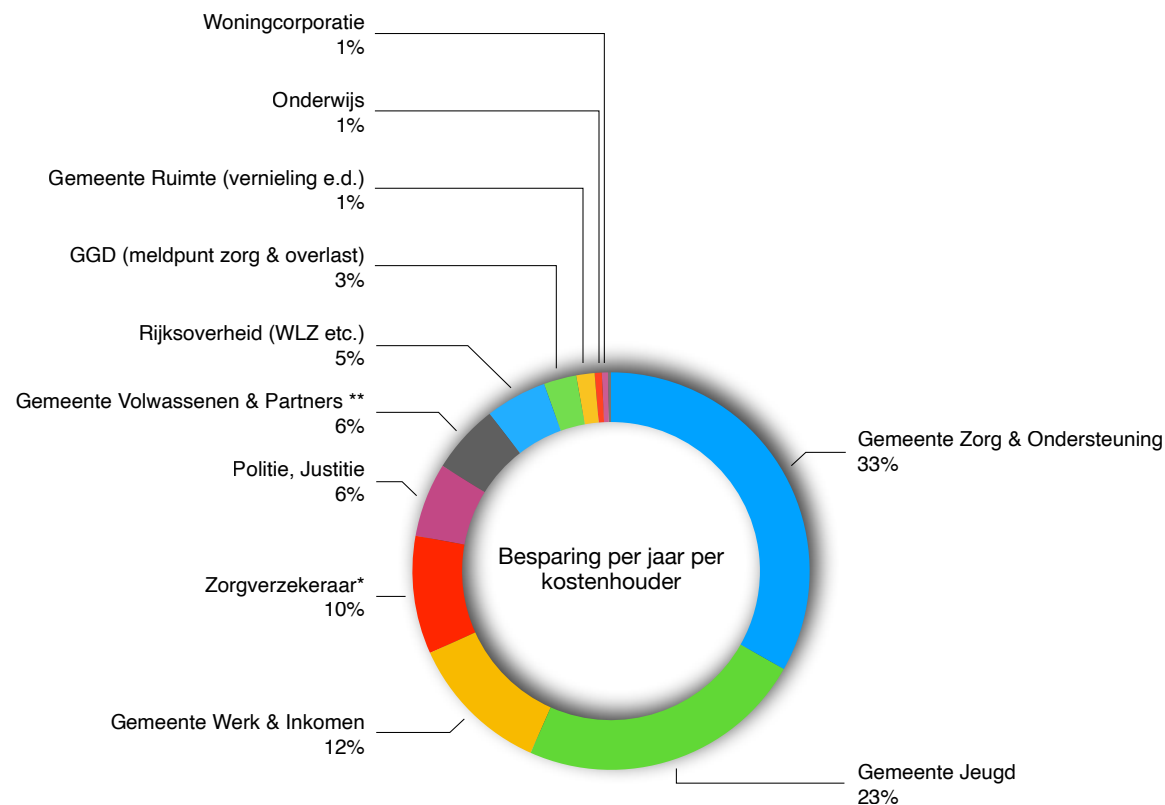
Verdeling naar kostenhouder

Verdeling jaarlijkse besparing per kostenhouder - jaar 1

Kostenhouder	Berekende minimale besparing in euro	
Gemeente Zorg & Ondersteuning	4.422.138	33%
Gemeente Jeugd	3.120.758	23%
Gemeente Werk & Inkomen	1.547.460	12%
Zorgverzekeraar*	1.278.167	10%
Politie, Justitie	803.696	6%
Gemeente Volwassenen & Partners **	752.269	6%
Rijksoverheid (WLZ etc.)	666.032	5%
GGD (meldpunt zorg & overlast)	354.665	3%
Gemeente Ruimte (vernieling e.d.)	198.800	1%
Onderwijs	77.000	1%
Woningcorporatie	66.711	1%
Inwoner	32.223	0%
Totaal	13.319.919	100%

* Huisarts, POH, ziekenhuis, fysio, psycholoog etc.

** MEE, Veilig Thuis etc.

75% bespaarde kosten ten laste van gemeente

Als we kijken naar de partij die voor de maatschappelijke kosten zou zijn aangesproken (kostenhouder), dan zien we dat driekwart (75%) voor rekening van de gemeente zou komen, waarvan 33% rondom Zorg & Ondersteuning, 23% Jeugd, 12% Werk en Inkomen, 6% Volwassenen en zorg via partners zoals MEE en Veilig Thuis. Ten slotte is 1% geschat als vermeden kosten voor herstel van openbare ruimte.

We zijn hierbij uitgegaan van de eerdergenoemde 331 cases, welke inzet daarbij is voorkomen naar kostenhouder, en hebben deze kosten vermenigvuldigd met de eerder genoemde multiplier per type case. De aanname is dat het werkelijke aantal cases een soortgelijke verdeling heeft.

Totaalbedrag is op basis van berekende besparing in het eerste jaar (extrapolatie van alle cases). Het bedrag zal in de praktijk hoger uitvallen indien de jaarlijks herhaalde besparing wordt meegeteld.

Samenvattend

Steekproef van **331** werkelijke hulpvragen in Haarlemmermeer
Dit komt overeen met **2.467** soortgelijke hulpvragen van de inwoners elk jaar
32% van het aantal vragen betreft hulp aan kinderen/ouders en jongeren

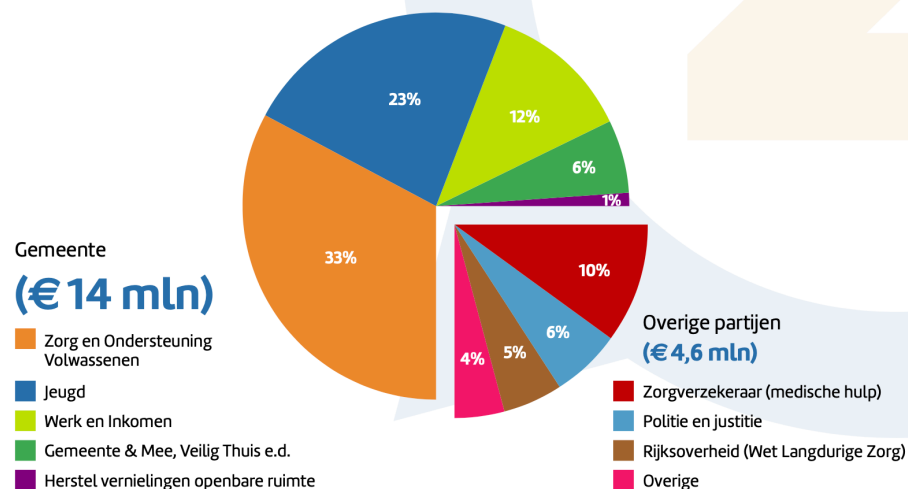
Totaal voorkomen kosten elk jaar:

18,6 MILJOEN

Subsidie aan MeerWaarde in 2021: **5,9** miljoen euro *

Deze jaarlijks voorkomen kosten zouden anders voor rekening komen van:

* De inzet op BGH, GHOR en CJG en het budget voor het abonnement van het matchingsplatform is hierin niet meegenomen